

PREGÓ DE LA FESTA DE SANT MAGÍ 2008

Ramon M. Xuclà Comas

Bona nit.

Membres de l'Associació d'Amics de Sant Magí, senyor alcalde, cerverins, amics, amigues, família, he de començar dient que la satisfacció que vaig tenir quan em varen dir per ser el pregoner de la festa de Sant Magí, va venir immediatament acompanyada d'un neguit. Havia de buscar un tema per poder parlar, per poder ser objecte del meu pregó. El neguit però no va durar gaire, doncs, després de pensar-hi una mica, vaig decidir que parlaria i centraria el meu pregó parlant de "veïns". De "veïns" de Cervera amb caràcter general i tot, relacionat amb Sant Magí.

Actualment, aquestes tribunes són el marc escaient per fer valoracions, demanar explicacions i fins i tot per fer crítiques, cosa que trobo plausible i la veritat és que he estat temptat de fer-ho, però en el meu

cas, la temptació del Sant, de Sant Magí, ha estat més forta i tal i com he avançat, parlaré de veïns relacionats amb la festa i amb Sant Magí i crec que el tema del pregó queda prou justificat doncs a la fi ens trobem en la seva festa.

Començaré primer per un agraïment a uns veïns; seguiré amb un recordatori a un altres veïns de la ciutat, i continuaré finalment parlant d'uns veïns que van marxar de Cervera ja fa força temps i ho faré per reivindicar la seva estada a Cervera però sobretot, i això és el més important, per destacar el reconeixement i posicionament que han de tenir dins la història de Cervera i en particular, dins la història de Sant Magí. Aquest veïns són els Dominics, el Pares Predicadors que es van instal·lar on precisament avui hi trobem el barri i carrer de Sant Magí. Per començar el pregó, seguiré un consell que precisament un vell pare dominic li va donar a un jove dominic el dia que feia el seu primer sermó. Li va dir que perquè el sermó fos un èxit, havia de seguir tres màximes: que fos curt, que fos breu i que no fos llarg. Seguiré la màxima, no pas per aconseguir l'èxit del meu pregó sinó simplement per no cansar-vos en aquesta nit de festa.

Agraïment és per uns veïns de Cervera, concretament pels Membres de l'Associació d'Amics de Sant Magí. És per a mi un veritable honor estar avui aquí fent de pregoner de la festa de Sant Magí i ho és per ser aquesta festa de Sant Magí la més popular i la més cerverina. I ho és fonamentalment per un fet, pel protagonisme dels veïns, pel compromís dels veïns de Cervera envers la seva organització i la seva dedicació a mantenir-la i continuar-la. Finalment, ha esdevingut un element distintiu de la ciutat; ha estat incorporada a la nostra cultura i a la nostra història com un element decisiu i distintiu. És, per tant, un orgull ser pregoner d'aquesta festa de Sant Magí, ser pregoner de la nostra festa i és, al menys per a mi, un reconeixement al meu cerverinisme i a la cultura de la nostra ciutat.

Recordatori que ha de ser per uns altres veïns de Cervera. Dos veïns que van estimar Cervera com tantes i tantes vegades ho van demostrar en la seva activitat professional, política i cultural, en els seus escrits i coneixements de la història de Cervera. Dues persones amb les qui d'infant vaig participar en la festa de Sant Magí, seguint els ruquets pels carrers de Cervera fins a la placeta de Sant Magí; dos veïns estimats respecte

dels quals, com dic, tinc molts records lligats amb la festa de Sant Magí i que avui voldria recordar: ells són el meu oncle Ramon M. Xuclà i el meu pare Antonio Xuclà.

I tot seguit, continuaré amb el que ha de ser el nucli del pregó. Tal i com he avançat, us voldria parlar d'uns "veïns" que ja fa molt de temps van marxar de Cervera però que es fa necessari recordar i posicionar-los en el lloc que els correspon, no solament en la història de la nostra ciutat sinó, sobretot, en la història de la tradició de l'advocació i estima que Cervera té a Sant Magí.

Els Dominics, tal i com consta documentat en el nostre arxiu comarcal, es van instal·lar a Cervera durant el segle XIV; va ser durant aquest segle, concretament durant l'any 1318, quan van fundar el seu convent a la nostra ciutat, conegut fins avui com el convent de Sant Domènec. Dit convent es va construir en uns terrenys cedits pels llavors rei d'Aragó Jaume II. Aquells terrenys es van segregar dels terrenys que pertanyien al Castell de la vila. El dominic que va fundar dit convent s'anomenava Bernat del Castell.

Dit convent es va construir en la part de ponent de la nostra ciutat, recolzat a l'antiga muralla i, més concretament, al fons d'una placeta on avui hi convergeixen els carrers de "Sant Domingo" -o Domènec-, el carrer de Sant Magí i els antics carrers anomenats cases Noves, Montseré i carrer del "Matadero."

Juntament amb la construcció del convent dels dominics i necessàriament amb la seva construcció, es va procedir a l'alçament d'una capella o església oberta al culte del poble i que en un primer moment no es troba on avui hi ha l'església de Sant Domènec, sinó que estava situada en la part nord del convent adjunta a la Barbacana. Amb posterioritat va ser construïda l'església, que actualment coneixem com de Sant Domènec, en la qual s'han acabat de fer-hi determinades intervencions per tal d'evitar l'enrunament total de la mateixa i per recuperar, crec igualment amb molt bon criteri, aquell racó de la nostra ciutat en uns barris que cada dia, malauradament, estan més abandonats i que, precisament amb iniciatives com aquesta, es podran rehabilitar.

Doncs bé, és en aquesta originària església de Sant Domènec i en els dominics que la regeixen, on trobo els primers arguments en els que fonamentem que van ser aquells frares els qui van implantar la devoció i el culte a Sant Magí a la nostra ciutat.

Efectivament, resulta que els dominics tenien certa predilecció per Sant Magí; per ells era un Sant al que hi tenien una admiració especial i predilecta, tal i com podem veure en els següents fets que passo a relatar tot seguit, de manera acurada però breu.

Per començar, em vull referir a les relacions dels Dominics amb Sant Magí generals o exteriors, és a dir aquelles de fora vila però que guarden un fonament i per tant una justificació en les afirmacions que faig. Des d'aquest punt de vista he de fer esment, en primer lloc, als orígens del Sant i del seu martiri. Sant Magí, com sabeu, era un ermità que vivia a Tarragona i els pobles del costat de les muntanyes anomenades de la Brufaganya. Després de ser martiritzat, els seus seguidors van aixecar una capella al lloc on va ser mort i més tard en aquell mateix lloc hi van construir un Hospital. Aquest Hospital i els terrenys on es trobaven van ser cedits pels seus propietaris, els senyors de Cervelló, per a la seva gestió als frares de Sant Domènec.

Ens trobem, doncs, amb un fet prou significatiu com és que, des dels orígens de Sant Magí i de la seva advocació, els Dominics ens apareixen relacionats amb el Sant, doncs van ser els Dominics els encarregats de custodiar les despulles del Sant. I aquest fet és prou significatiu perquè no hi havia gaires oportunitats i no es produïa cada dia el fet d'encomanar la custòdia del lloc on un Sant va ser martiritzat, ni molt menys, el de custodiar les seves despulles.

Per tant, aquest fet originari dins de la història de Sant Magí, vincula directament el Sant amb els Dominics i és prou significatiu per poder afirmar que pels Dominics Sant Magí ha estat i és un Sant al que li tenen una especial advocació i admiració, de tal manera que és fàcil entendre que van expandir el culte al Sant per tots aquells llocs i ciutats on aquells frares s'instal·laven, tal i com va passar a Cervera.

Precisament és aquest fet inicial i el de la custòdia de les despulles de Sant Magí pels Dominics el que justifica que en tants altres aspectes de

la vida quotidiana i religiosa d'aquests frares hi aparegui Sant Magí. El fet, efectivament, no és casual. Puc citar alguns exemples dispersos de vinculació dels Dominics a Sant Magí, com és el cas del quadre pintat pel pintor francès Flaugier i que es troba avui a l'església de Sant Just i Pastor de Barcelona i que originàriament es trobava al convent dels Dominics de Santa Caterina de Barcelona que era el centre més important a Catalunya de dita orde religiosa i a l'hora el centre més important de formació de frares de l'orde i d'expansió de la mateixa. Aquest quadre representa el martiri de Sant Magí i, per les seves dimensions, no és aventurat afirmar que era una pintura per presidir un retaule o un altar i per tant per ocupar un lloc preeminent i destacat dins del culte d'aquells Dominics.

Però es fa necessari trobar igualment la relació existent, cas de ser-hi, entre els frares de Sant Domènec de la nostra ciutat i Sant Magí. I puc afirmar que efectivament aquesta relació hi es.

La veritat sigui dita, en algun escrit parlant de Sant Magí i que s'ha publicat en els quaderns de dit Sant, es mencionen els Dominics fins al punt, fins i tot, que en algun d'ells s'arriba a afirmar que en un principi es pensava que eren dits frares els qui, pel fet d'estar tan propers al barri, celebraren el culte a Sant Magí en la seva església, malgrat que després es desmenteix aquesta afirmació, ja que es troba documentat l'encàrrec d'un retaule dedicat a Sant Magí per ser posat en una capella de l'església del convent de Sant Francesc de Paula de la nostra ciutat. Entenc però que aquest darrer fet no és suficient per mantenir l'afirmació que es vol desmentir, que van ser precisament els dominics de la nostra ciutat, com vinc repetint, els qui van establir el culte a Sant Magí a Cervera.

Efectivament, provada ja la seva devoció al Sant pels fets abans explicats, ens farà falta ara demostrar que els frares de Sant Domènec de Cervera continuaven el culte a Sant Magí. Doncs bé, estic en condicions de poder afirmar que així era. Concretament en unes breus notes que es troben en el nostre Arxiu, s'explica en detall la descripció de l'església primitiva de l'antic convent que dits frares tenien. En una capella de dita església, concretament la darrera capella del costat de l'epístola que es trobava sota l'advocació de la mare de Deu del Roser, hi havia una retaule que estava dividit en tres compartiments on hi havia pintades algunes

escenes de Sants, i una d'elles era dedicada a l'advocació de Sant Magí en l'acte de fer brollar aigua de la terra.

Queda clar i provat que en el convent de Sant Domènec de Cervera, es practicava el culte a Sant Magí per ser dit Sant, tal com hem vist i com tantes vegades he repetit al llarg d'aquest escrit, un Sant d'especial devoció pels frares de Sant Domènec.

Crec, doncs, que el culte a Sant Magí a Cervera va venir per la devoció a dit Sant pels frares del convent de Sant Domènec i que amb el pas del temps, es va instaurar i propagar la devoció pels veïns de la vila, sobretot pels més propers a dit convent. Finalment, van ser els veïns que, en la desaparició del frares, van continuar el culte a Sant Magí i van procedir a edificar l'església a la placeta del seu nom, en la qual van esmentar aquest origen del culte al Sant recordant els frares de Sant Domènec, doncs tampoc pot ser casual que una de les seves capelles fos precisament sota l'advocació de Sant Domingo de Guzmán, que era no solament el patró dels frares de Sant Domènec sinó, a més, el seu fundador. Vull interpretar aquest fet com un reconeixement i agraïment per part dels veïns del barri als pares dominics, per haver portat el culte del Sant a la nostra ciutat.

Malgrat tot, aquestes afirmacions no em porten pas a desmentir altres teories sobre el que podem considerar l'origen pròpiament dit de la festa de Sant Magí a Cervera, que resta prou documentada. Una cosa és l'establiment i l'origen de la devoció a Sant Magí a la nostra ciutat, i altra l'establiment de la festa de Sant Magí, la qual és una continuació al culte al Sant que es practicava al convent de Sant Domènec i que van continuar els veïns del barri i altres ceriverins devots un cop aquells frares se'n van anar de la nostra ciutat.

Res més. Serveixin aquestes paraules d'agraïment, reconeixement i en definitiva d'homenatge a aquells veïns que van ser de la nostra ciutat i que al venir ens van portar el culte a Sant Magí. Culte que s'ha convertit avui, gràcies al neguit i l'empenta d'uns veïns i que continuen avui els membres de l'Associació d'Amics de Sant Magí, en aquesta festa tan ceriverina i en un element dels més importants dins de la nostra cultura.

Moltes gràcies per la vostra atenció i que tingueu bona festa de Sant Magí.

Bona nit.